

3de zondag advent jaar B

Joh. 1, 6-8. 19-28

Met het Evangelie van vandaag zitten we nog vóór Jezus' geboorte, en toch gaat het al volop over Hem, zelfs al over het einde van zijn leven. Want wat we vandaag horen heeft alles weg van een rechtszaak, een proces. Van voor Jezus' geboorte worden ze al allemaal ten tonele gevoerd: de opdrachtgevers en onderzoeksrechters met hun voorgeschreven vragen. En als beschuldigde, zo lijkt het eerst: Johannes de Doper. Er zijn officiële gezanten, ze komen helemaal uit Jeruzalem. En zoals bij elke rechtszaak stellen ze direct de vraag naar zijn identiteit: "Wie zijt gij?"

St. Jan bouwt heel zijn Evangelie op het framework van een rechtszaak. Zo ziet hij het: Jezus' leven is één lang proces, met in de rechtszaal goed en kwaad, liefde en haat, wet en barmhartigheid, de leiders van het volk en de Messias. Dat zal als een refrein iedere keer terugkomen in het Evangelie van Johannes. En het slotstuk zal, zoals het hoort, in Jeruzalem plaatsgrijpen, voor de rechtbank van Kajafas en Pilatus, want daar staat de rechterstoel. Al van voor zijn geboorte is Jezus op het eerste zicht de verliezer.

Men vraagt dus aan Johannes de Doper wie hij is. Vanaf het begin is er al argwaan, en dat zal er niet beter op worden. Zou hij de Messias zijn? Maar Johannes zegt: "Ik ben de Messias niet." Dan maar een tweede keer aangedrongen. Maar wederom luidt het antwoord: "Dat ben ik niet." Nog ongeduldiger geworden stellen ze de vraag dan voor de derde keer, maar de Doper antwoordt simpelweg met een kort "nee". Het mag opvallen: hoe vaker men hem vraagt wie hij is, hoe korter van stof hij wordt: aanvankelijk vijf, dan vier en op het einde nog maar één woord om te antwoorden.

De meeste mensen doen dat anders. Hoe vaker men ons vraagt wie wij zijn, hoe welsprekender wij worden. Niet alleen naam en voornaam, adres en beroep, maar ook een hele waslijst aan prestaties, eretekens, diploma 's en verdiensten erbovenop. Mensen hebben het vaak graag over zichzelf. De Doper niet: naarmate men uitgebreider naar hem vraagt, wil hij minder zeggen. Wij willen groeien in belangrijkheid, hij wil verdwijnen. Verderop zal hij daarvan zeggen: "Hij moet groter worden en ik kleiner."

Met een beeld zouden we kunnen zeggen: Johannes is de maan, niet de zon. De maan gaat weg als de zon opstaat; de dag komt eraan, de dageraad mag gaan. Of nog anders gezegd: Johannes is als de stem die het woord draagt. Maar eens het woord het oor en het hart bereikt heeft, sterft de stem uit. Dat woord is Christus, de stem Johannes.

Precies dezelfde roeping hebben wij. Het draait niet om ons, wat we ook doen binnen een parochie. Uiteindelijk geven wij het Woord slechts stem, of dat zouden we moeten doen. Maar vanuit onszelf hebben we eigenlijk niets te zeggen, al vergeten we dat nog te gemakkelijk en blazen we onszelf nog te vlug op.

Johannes de Doper wil het liefst verdwijnen. Straks zal dat ook echt gebeuren: in Herodes' kerker te Massada, als beloning voor een dans van Salome. En ook daarin zal hij verwijzen naar Christus. Want als die straks geboren wordt verwijst het hout van de kribbe al naar het hout van het kruis. Amen.

Johan Goris, pastoor